

Форма проведення: педагогічна рада – захист інновацій

Тема: «Громадянсько-патріотичне виховання учнів та дошкільників закладу в сучасних умовах»

Мета: співпраця педагогів у створенні інноваційного довготривалого проекту «Я – дитина України»

(Слайд1)

Якщо буде світло в душі, буде краса в людини

Якщо є краса в людини, буде гармонія в домі,

Якщо є гармонія в домі, буде порядок у нації,

Якщо є порядок у нації, буде мир у світі.

(Слайд 2)

Комплексну реалізацію завдань у вихованні нової людини, як зазначено в програмі «Освіта» (Україна ХХІ ст.), мусить об'єднати *національне виховання*, яке має бути спрямоване на формування у молоді та дітей світоглядної свідомості, ідей, поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв.

Системне національно-патріотичне виховання є однією з головних складових національної безпеки України. Воно сприяє зміцненню соціально-економічних, духовних, культурних основ розвитку українського суспільства і держави.

Сьогодні особливу увагу необхідно зосередити на пріоритетних напрямках реформування виховання:

—формування національної свідомості, любові до рідної землі, свого народу,

—забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, жінки-матері, культури та історії рідного народу;

—формування високої мовної культури, оволодіння українською мовою;

— прищеплення шанобливого ставлення до культури, звичаїв, традицій усіх етносів, що населяють Україну;

У Проекті Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді описано механізми реалізації патріотичного виховання молоді.

(Слайд 3)

Упровадження системи національно-патріотичного виховання передбачено в декілька етапів:

- 1-й — 2015 рік,
- 2-й — 2016–2017 роки,
- 3-й — 2018–2019 роки.

(Слайд 4)

На першому етапі планується:

- аналіз стану системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді в Україні;
- створення нормативно-правового підґрунтя,
- інформаційно-методичного забезпечення для здійснення національно-патріотичного виховання дітей та молоді;
- створення інформаційного ресурсу навчально-методичних матеріалів.

(Слайд 5)

На другому етапі передбачається:

- розроблення навчальних програм, підручників, посібників, навчально-методичних видань з української літератури, історії України, Захисту Вітчизни як інваріантної, так і варіативної складових для загальноосвітніх закладів, з урахуванням цілей та завдань національно-патріотичного виховання дітей та молоді;
- підготовка та видання методичних рекомендацій по організації виховних заходів, роботи клубів, центрів патріотичного виховання тощо;
- залучення дітей та молоді до військово-патріотичних ігор, зокрема військово-патріотичної спортивної гри «Сокіл» («Джура»).

(Слайд 6)

На третьому етапі забезпечується: проведення моніторингу системи національно-патріотичного виховання дітей та молоді .

Основними документами у сфері освітньої політики щодо патріотичного виховання підростаючого покоління є такі:

- **Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року**, схвалена Указом Президента України від 25 червня 2013 року № 344;
- **Концепція національно-патріотичного виховання молоді**, затверджена наказом Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту, Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Міністерства культури і туризму України від 27 жовтня 2009 року № 3754/981/538/49;
- **наказ Міністерства освіти і науки України від 07.09.2000 № 439** «Про затвердження Рекомендацій щодо порядку використання державної символіки в навчальних закладах України»;
- **програма патріотичного виховання учнівської та студентської молоді в навчальних закладах України**, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Міністерства внутрішніх справ України 21 жовтня 2013 року № 1453 /716 /997;

- **положення про Всеукраїнську дитячо-юнацьку військово-патріотичну гру «Сокіл» («Джура»)**, затверджене наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 червня 2012 року № 687;
- **положення про Всеукраїнську військово-спортивну гру «Патріот»**, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Міністерства України у справах сім'ї, дітей та молоді від 5 квітня 2004 року № 274/112/10;
- **методичні рекомендації** Міністерства освіти і науки України від 25.07.2014 № 1/9-376 «Методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2014/2015 навчальному році».

Проблема виховання громадянина постала перед людством тоді, коли виникла перша держава. І актуальною вона буде доти, поки держава існуватиме як соціальний інститут. Адже існує пряма залежність між державою і людиною. Якісно нову демократичну державу можуть створити лише свідомі громадяни, які люблять Україну, свій народ, націю і готові самовіддано служити їх інтересам. Тому громадянсько-патріотичне виховання займає провідну роль у вихованні молодого покоління.

В концептуальних засадах Державної програми "Основні орієнтири виховання учнів 1-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів України" зазначено:

"Мета сучасного освітнього процесу – не тільки сформувати необхідні компетенції, надати ґрунтовні знання з різних предметів, а й формувати громадянина, патріота; інтелектуально розвинену, духовно і морально зрілу особистість.

За таких умов школа стає важливою ланкою виховання свідомих, активних, високоморальних громадян Української держави, ланкою, де формується національна свідомість, громадська зрілість, соціальна відповідальність за долю Батьківщини.

Реалізація пріоритетного напрямку виховання :

Для педагогічного колективу нашого закладу патріотичний напрямок роботи має залишатися пріоритетним.

Основним завданням патріотичного виховання дошкільників і молодших школярів в закладі є формування здатності дитини пізнавати себе **як члена сім'ї**, родини, дитячого об'єднання; **як учня**, жителя міста; виховання у неї любові до рідного дому, школи, вулиці, своєї країни, її природи; до рідного слова та державної мови, побуту, традицій, культурних особливостей рідного народу.

Формування патріотизму в дітей потрібно починати з дошкільного віку. Для цього педагогами оновлюється зміст, урізноманітнюються форми та методи роботи, які стають більш сучасними. Які дають можливість залучити

школярів до відповідної діяльності, сприяють вияву інтересу до історії свого народу, своєї родини, залучають родини учнів до участі у виховній роботі школи.

В рамках національно –патріотичного виховання в закладі проводяться виховні години, зустрічі, бесіди, темами яких є: святкування знаменних дат, ознайомлення з історією рідного краю, звичаями і традиціями українського народу, видатними людьми України тощо.

Стає традиційним проведення святкувань Дня Збройних Сил України, Дня Соборності, Дня захисника України, Дня української писемності, відзначення Дня міста, змагань «Козацькі забави».

Серед сучасних форм і методів поширюється метод проєктів, метод ситуацій, відвідування і перегляд художніх виставок, музеїв, диспути, ігрові методики, участь в акціях(добродійних, екологічних) тощо.

Називаючи завдання, що стоять перед нами, ми повинні

- продовжити створення системи (моделі) патріотичного виховання в закладі

(Тут доцільно назвати наш започаткований довготривалий проєкт «Я – дитина України»)

- продовжити вдосконалення організаційно-методичної бази патріотичного виховання;

- ширше залучати до участі в патріотичному вихованні учасників воїнівАТО, воїнів-афганців;

- розвивати форми та методи патріотичного виховання на основі нових інноваційних технологій.

І тому **метою патріотичне виховання** стає удосконалення роботи педагогічного колективу школи з патріотичного виховання, задля формування в учнів високої патріотичної свідомості, виховання гордості за рідну державу.

Успіх виховання, удосконалення роботи колективу залежить від багатьох причин і насамперед від застосування правильних його методів, форм організації виховної роботи.

Форми організації виховної роботи за змістом дуже близькі до методів виховання. Виділяються такі форми організації виховної роботи:

Масова, групова, індивідуальна (Слайд 7)

Методів виховання в сучасній педагогіці чимало.

Методи виховання діляться на:

1) загальні й часткові; **(Слайд 8)**

Загальні методи мають застосування у всіх видах виховання (наприклад, інформація, бесіда, роз'яснення), а часткові - лише в деяких (домінують тільки у фізичному вихованні).

2) традиційні і нетрадиційні (нестандартні). **(Слайд 9)**

Однак, в сучасних умовах, коли реалізується гуманістичний та особистісно-орієнтований підходи у вихованні не можна не враховувати участі самого вихованця в цьому процесі.

Сьогодні в школі поняття **«метод виховання»** має означати спосіб спільної діяльності, співробітництва між вихователем і вихованцем, досягнення бажаної мети виховання.

Серед таких методів і форм виховання учнівської молоді пріоритетна роль належить **активним методам**, що базуються на демократичному стилі взаємодії. **(Слайд 10)**

До таких методів належать: ситуаційно-рольові ігри, метод відкритої трибуни, інтелектуальні аукціони, “мозкові атаки”, метод аналізу соціальних ситуацій з моралістичним характером.

З кожним роком виникають нові форми і методи виховної роботи.

(Я пропоную їх розглянути у брошурах на столах. Ви зможете їх використати при роботі у творчих групах).

Поряд із традиційними методами обов'язково треба використовувати інноваційні, що можуть активізувати активну енергію учнів, направивши її в потрібне русло.

З метою організації патріотичного виховання учнів рекомендовано проводити різноманітні традиційні і інноваційні **заходи**:

- **лекції, бесіди** («Я – громадянин-патріот незалежної держави України», «Пам'яті вдячні нащадки», «Моя рідна Україна», «Знати і поважати Герб своєї Вітчизни, її прапор і гімн», «Наша Вітчизна – Україна», «Державна символіка Батьківщини», «Твої права і обов'язки», «Патріотизм – нагальна потреба України», «Моя земля – земля моїх предків», «Україно, матінко моя», «Символи України», «І синє небо, і жовте колосся», «Народні символи» тощо);
- **семінари, «круглі столи», конференції** («У пам'яті світ урятований», «Утверджувати ідеали культури миру – служити миру», «Люблю я свій народ – ціную його звичаї»);
- **уроки пам'яті** («Зростаємо громадянами-патріотами землі, що Україною зветься», «Наша вулиця носить ім'я героя війни»);
- **години спілкування** «Я – громадянин і патріот держави», «Я – українець!», «Можна все на світі вибирати синові, вибрати не можна тільки Батьківщину!»);
- **екскурсії** до музеїв військових частин, установ, підприємств, зустрічі з ветеранами війни, праці та військової служби, походи місцями бойової слави, пошукову роботу.

Враховуючи недостатньо розкритий потенціал інноваційних методів у патріотичному вихованні, ми приділяємо особливу увагу сучасному методу проектів.

І саме тому я запропонувала всім нам залучитися до реалізації цільового творчого проекту з громадянсько-патріотичного виховання "Я – дитина України"

(Слайд 11)

В ході створення довгострокового проекту ми виходимо з того, що метод проектів – одна з педагогічних технологій, яка сприяє реалізації особистісно-орієнтованого підходу в патріотичному вихованні дітей. Метод проектів дозволяє дітям в майбутньому адаптуватись суспільства і життя в ньому.

Тип проекту: творчо-пошуковий, міжпредметний, виховний, колективний, довготривалий.

Мета і завдання діяльності педагога в рамках реалізації проекту

Мета:

- поглибити знання учнів з історії української державності й громадянства, культури народу, його традицій;
- формувати повагу до Конституції, законів своєї держави,
- усвідомлення необхідності досконалого знання державної мови;
- розвивати інтелектуальні, духовні, трудові, художньо-естетичні риси, творчі здібності й таланти учнів,
- стимулювати постійне зростання учнів як особистостей, здатність до виконання громадянського обов'язку.

Завдання:

- створення виховного середовища на основі саморозвитку, самовираження і самореалізації;
- перетворення навчально-виховного процесу в соціальний простір самовдосконалення особистості,
- побудова системи виховання, яка відповідає загальнолюдським цінностям та інтересам *особистості, суспільства, держави*, виявлення рівня сформованості в учнів патріотичних і громадянських якостей;
- розвиток інтелектуальної, емоційно-почуттєвої та вольової сфери особистості;
- впровадження активних форм, методів і видів виховної діяльності;
- науково-методичне забезпечення виховного процесу.

Учасники проекту: дошкільники, учні класу, класні керівники, вихователі ГПД, вихователі ДНЗ, практичний психолог закладу, педагог організатор, батьківська громадськість

Термін дії проекту: 1-5 років

Зміст проекту:

Підготовчий етап «Я- українець» - ДНЗ

1 етап "Я – школяр!" – 1 клас

2 етап "Я – ужгородець!" – 2 клас

3 етап "Я – житель Закарпаття!" – 3 клас

4 етап "Я – громадянин України!" – 4 клас

Підготовчий етап «Я- українець» - ДНЗ

У молодшій групі діти досліджують назву рідного міста, назву вулиць.

У середній групі проводять бесіди, години спілкування про Батьківщину.

Старші дошкільники вивчають прапор, гімн, герб України, значущі географічні назви пам'ятні місця тощо.

1 етап "Я – школяр!" – 1 клас

Метою цього підпроєкту є ознайомлення шестирічок зі своєю родиною, школою, рідним містом, вулицями свого міста, рідною мовою, Батьківщиною, рідним краєм.

2 етап "Я – ужгородець!" – 2 клас

Другокласники проводять пошукову експедицію «Хто живе поруч зі мною»(Дізнаються про видатних людей міста). Читають про Ужгород, його історію і сьогодення.

3 етап "Я – житель Закарпаття!" – 3 клас

У третьому класі підпроєкт має назву «Я – житель Закарпаття» Він присвячений вивченню історії, культурних пам'яток рідного краю - Закарпаття. У рамках цього проєкту планується, що учні відвідають краєзнавчий музей, музей архітектури та побуту, познайомляться зі славетними земляками, які прославили наш край; дослідять різні чудові місця Закарпаття і презентують свої роботи.

4 етап "Я – громадянин України!" – 4 клас

Для учнів 4 класу пропонується підпроєкт «Я – громадянин України». В рамках цього проєкту досліджуються пам'ятки історії, культури, природи України. Формується національна свідомість, громадянська зрілість, соціальна відповідальність за долю Батьківщини.

(Слайд 12)

Прогнозований результат роботи з дітьми

Вчитель,вихователь організовуючи процес громадянського виховання учнів, допомагає їм усвідомити себе як частину нації, спонукає до вдосконалення громадянина-патріота, готовності стати на захист Батьківщини.

Він допомагає розкритися особистісному "Я" в учнівському колективі, сприяє формуванню і згуртуванню класного колективу.

Використовуючи особистісно-гуманний підхід до виховання, захоплює цікавими творчими справами, згуртовує одностудентів, розвиває почуття

взаємодопомоги, подолання скутості, сором'язливості, невпевненості окремих учнів, формує почуття честі класного колективу та власного "Я".

Методика підготовки і проведення проекту передбачає залучення учнів до колективного планування, розробки доручень-завдань, глибоку і змістовну аналітичну роботу вихованців у процесі проведення справ.

Після реалізації проекту доцільно провести з учнями тестування на визначення рівня сформованості громадянських якостей та проаналізувати ступінь їх наближення до "Моделі особистості випускника початкової школи".

Патріотизм (від грецького "патріс") – це любов до Батьківщини, відданість Вітчизні, народу. **Патріотизм** у сучасному розумінні – це відчуття того, що в моєму класі, школі, районі, місті, країні все мене стосується, все залежить від мене.

Але в умовах українських реалій, коли багато речей викликають у суспільстві негативне ставлення, виховувати справжніх патріотів дуже складно.

Чи є сьогодні альтернатива патріотизму? Мабуть, ні. І якщо в суспільстві буде панувати нігілізм, нехтування долею рідної країни, це призведе до бездержавності і ще гіршого життя...

ТОМУ ДАВАЙТЕ І НАДАЛІ розвивати інтелектуальні, духовні, трудові, творчі здібності й таланти учнів, стимулювати постійне зростання учнів як особистостей, стимулювати їх здатність до виконання громадянського обов'язку.

Співпраця педагогів у створенні проекту «Я – дитина України»

Творчо-пошуковий, міжпредметний, довготривалий проект з патріотичного виховання учнів «Я – дитина України»

Я пропоную всім педагогам закладу спробувати створити інноваційне виховне середовище для учнів 1–4 класів та вихованців ДНЗ за визначеними змістовними лініями.

Хід роботи:

Кожна група знайома з проектом, її тематичним змістом виховної роботи. **Я попрошу**, використовуючи брошури, в яких є методичні рекомендації по використанню сучасних форм виховної роботи, з певними педагогічними технологіями, **удосконалити, доповнити** зміст виховної роботи креативними виховними заходами, інноваційними педагогічними технологіями, нетрадиційними методами, виходячи з власного досвіду тощо.

Група вибирає виконавців таких ролей:

- спікер групи;
- оптимісти – захисники ідеї, її пропагандисти;
- песимісти – консерватори та скептики – супротивники ідеї;
- реалісти – аналітики, здатні зважати всі «за» і «проти» і зробити необхідні висновки;

Завдання для кожної групи:

- * обговорити доцільність цільового довгострокового проекту;
- * обґрунтувати актуальність проекту;
- * тип проекту;
- * термін дії проекту;
- * зміст проекту (5 етапів)
- * узгодження кожного етапу в своїй групі

Творча група дошкільного відділення:

Спікер групи – Ігнацевич Г.Ф, Дешко Л.І., Товт А.А.,
Керечанин Дж.В., Полаженець Н.Ю., Шандор Н.І., Риган М.І.
Прислупська Д.О., Ляхович А.Ю.

Творча група вчителів 1-х класів

Спікер групи – Ермолаєва І.А., Кошан Г.В., Денчіля М.В,
Матяшова Л.Ю., Гришук І.О.

Творча група вчителів 2-х класів

Спікер групи – Петрашко Н.І., Ерделі А.А., Гуштан М.Ю.,
Молнар Н.В., Суркова В.С.

Творча група вчителів 3-х класів

Спікер групи – Фрінгош Н.І., Куртанич К.Р. Зейкан М.Ю
Гаврош Л.В. Данильченко Н.В.

Творча група вчителів 4-х класів

Спікер групи - Рушак Л.І., Коваль В.Л., Петрулинець Г.М.,
Брухаль Н.М., Рибалко Л.А.

Зразок:

1 етап "Я – школяр!" - 1 клас

Періоди	Тематичний зміст виховної роботи
Підготовчий	1. Розробка етапу проекту спільно з учнями та батьками
Основний	
Заключний	

Проект рішення:

1. Продовжити створення системи (моделі) патріотичного виховання в закладі (*Довготривалий проект «Я – дитина України»*)
2. Продовжити вдосконалення організаційно-методичної бази патріотичного виховання;
3. Ширше залучати до участі в патріотичному вихованні учасників воїнів АТО, воїнів-афганців;
4. Розвивати форми та методи патріотичного виховання на основі нових інноваційних технологій.
- 5.3 метою організації патріотичного виховання учнів рекомендовано проводити різноманітні традиційні і інноваційні **заходи**, що можуть активізувати активну енергію учнів, направивши її в потрібне русло.
6. Розвивати інтелектуальні, духовні, трудові, творчі здібності й таланти учнів, стимулювати постійне зростання учнів як особистостей, стимулювати їх здатність до виконання громадянського обов'язку.

Проект «Я – дитина України»
Підготовчий етап «Я – українець»
План заходів з національно-патріотичного виховання у дошкільному
відділенні СНВК «ЗОШ І ступеня – ДНЗ» з поглибленим вивченням
англійської мови «Пролісок»

Періоди	Тематичний зміст виховної роботи
Молодша група	1. Знайомство батьків з підготовчим етапом загальношкільного проекту “Я – дитина України”
	2. На початку навчального року проведення тижня «Ми живемо в Україні» , де будуть включені такі заняття: - Мовленнєвий розвиток “ Місто, у якому я живу” - Ознайомлення з навколишнім “Найдорожча у світі – Україна” - Малювання “Намисто до українського костюму ”, - Ліплення “Калина”
	3. Протягом навчального року проведення таких бесід: - «Тато, мама, я – одна сім’я» - «Ми – українці»
	4. Проведення українських народних ігор : - «Іди, іди, дощику» - «Курочка-чубарочка»
	5. Ознайомлення дітей з такими народними казками: - “Колобок”, “Рукавичка”, “Ріпка”, “Колосок”, “Котик та півник”, “Коза-дереза” А також, з художніми творами: - О.Довгий “Батьківщина”; - О.Пчілка “Рідна мова”; П.Тичина “Добридень тобі, Україно моя” та інші
	6. Вкінці навчального року проведення тижня «Бережімо рідний край» , де будуть проводитись такі заняття: - Ознайомлення з навколишнім світо «До рідного краю лелеки летять»; - Мовленнєвий розвиток «Мій перший віночок» - Малювання «Півник-свищик»

Середня група	1. На початку навчального року проведення тижня « Україна – моя Батьківщина», де будуть включені такі заняття: - Мовленнєвий розвиток «Україна – рідний край» - Ознайомлення з навколишнім «Подорож Україною» - Малювання «Гроно горобини, кетяг калини» - Аплікація «Український одяг»
	2. Під час проведення тижня «Професії людей», обов'язково включити заняття «Є така професія – Батьківщину захищати»
	3. Впродовж навчального року проведення таких бесід: - «Батьківщина – це місце, де людина народилась і живе» - «Символи України» - «Т.Г.Шевченко»
	4. Ознайомлення дітей з такими художніми творами: - М.Познанська “ Про нашу Україну” - П.Воронько “Облітав журавель ” - С.Воробкевич “ Рідна мова” - Т. Шевченко “ Зацвіла в долині ” - В. Забаштанський “ Мови нема без народу ” Вивчення деяких з них напам'ять. А також, з народними казками: - “Пан Коцький” - “ Солом'яний бичок” - “ Свого не цурайся ”
	5. Проведення дидактичних та рухливих ігор на патріотичну тематику: - «Знайди розташування міста» - «Символи України» - «Збери ціле з частин» Щодо рухливих ігор, то тут включити ігри з українськими прапорами. А також, фізкультхвилинки на патріотичну тематику.
Старша група	1. На початку навчального року проведення тижня « Знай, люби, оберігай рідний край», де будуть включені такі заняття: - Мовленнєвий розвиток «Де найкраще місце на землі» - Ознайомлення з природою «Червона книга України» - Аплікація «Виготовлення Гербу України із природних матеріалів» - Народознавство «Вишиванка, вишиваночка»
	2. Впродовж навчального року проведення таких бесід: - «Україна єдина» - «Історія нашого краю» - «Національні звичаї та традиції»

	3. Перегляд презентацій : - «Визначні будівлі нашого міста» - «Замки України» - «Видатні люди України»
	4. Колективна робота з батьками: - «Виготовлення родинного дерева»
	5. Свята та розваги: - «Ярмарок» - «Посвята в козачата»
Висновок	Підсумком підготовчого етапу стане відкрите заняття – розвага «Я – українець»

1 клас Підпроект 2етап “ Я – школяр!»

У філософському словнику патріотичне виховання розглядається як виховання, змістом якого є любов до Вітчизни, відданість, гордість за її минуле й сучасне прагнення захищати інтереси Батьківщини. Це визначення актуалізує роль патріотичного виховання, оскільки саме через активну діяльність людини на користь суспільства виявляються її справжні почуття.

Основними напрямками роботи педагогів при виборі форм та методів патріотичного виховання у сучасній школі слід вважати виховання: - поваги до Конституції держави та державної символіки; - політичної культури; - правосвідомості; - культури міжнаціонального спілкування; - усвідомлення загальнолюдських моральних цінностей; - поваги до національної ідеї, мови; - національної свідомості та українського патріотизму - любові до Батьківщини, її історії та культурної спадщини.

Зміст патріотичного виховання розкривають такі розділи: державний, соціальний, родинний.

I. Родинний: виховання любові та чемного ставлення до батьків, старших у сім'ї, вчителів, ветеранів війни; пошана до пращурів, до героїв Батьківщини, знання місць знаходження могил та пам'ятників, догляд за ними; пошана та дотримання народних і релігійних традицій, звичаїв, національних і родинних свят; знання переказів, легенд, повір'їв, народних пісень, знайомство з народним мистецтвом.

II. Соціальний: інтерес до історії рідного краю, героїчного минулого країни, до життя прославлених земляків; знайомство з діяльністю дитячих громадських організацій; виявлення потреби охороняти історичні пам'ятки, зберігати матеріальні цінності Вітчизни; вміння виявляти волю, доброзичливість, правдивість, наполегливість, самостійність, творчу активність, відповідальність у навчанні та праці; нетерпиме ставлення до порушників закону, до аморальних вчинків; дбайливе ставлення до

національних багатств рідної природи, до праці батьків та українського народу; вміння проявляти волю, доброзичливість, правдивість, старанність, ініціативність, працьовитість, наполегливість, самостійність, творчу активність, почуття відповідальності тощо. дбайливе ставлення до національних багатств, рідної природи; розуміння значення праці батьків та українського народу, готовність виконувати громадські обов'язки; нетерпиме ставлення до антипатріотизму, фашизму, шовінізму, до вандалізму; толерантне відношення до людей, уміння жити поруч.

III. Державний: пошана до національних і державних символів (Прапора, Герба, Гімну); любов до рідного краю, до рідних місць, рідної мови; громадська активність, поняття про захист честі та гідності Батьківщини, гордість за свою Вітчизну, розуміння моральної суті основних громадянських прав та обов'язків, визначених у державних документах України; високий рівень національної самосвідомості; шанобливе ставлення до Збройних Сил України, бажання стати до їх лав, розуміння величі українського народу, як основи непорушності держави.

Робота з учнями **перших класів** має певну специфіку (це початок шкільного життя, новий колектив, нові правила життя) і могла б проводитися з опорою на усвідомлення себе як учня, на згуртування колективу, формування класу - родини, на ціннісне ставлення до родини, на засадах загальнолюдських гуманістичних цінностей: добра, милосердя, взаємодопомоги.

Можливі форми роботи з патріотичного виховання у 1 класах:

➤ групова справа; ➤ гра-бесіда; ➤ усний журнал; ➤ ситуційно-рольова гра; ➤ інсценізація; ➤ ранок, свято;	➤ уявна подорож; ➤ виставка-ярмарок; ➤ спортивні змагання; ➤ фотолітопис класу; ➤ догляд за рослинами, тваринами ➤ екскурсія.
---	--

З огляду на ці напрямки та форми роботи можна запропонувати наступну тематику заходів (назви заходів та форми їх проведення обирає педагог):

“День народження класу” (групова справа)

“Веселі старты”, “Мама, тато і я – спортивна сім'я” (спортивні змагання)

“Я і моя родина” (усний журнал)

“Моє рідне місто” (уявна подорож, екскурсія)

“Посвята в першокласники” (святковий ранок)

“Толерантність єднає серця” (групова справа, ситуційно-рольова гра)

“День казки” (інсценізації укр. нар. казок)

“Великі права маленької людини” (гра-бесіда)

“З малого зернятка” (гра-бесіда)

“День Святого Миколая” (родинне свято)

“Ми за них відповідаємо” (підгодовування птахів узимку)

“Мій клас – моя родина” (початок ведення фотолітопису)

“Осені щедрі плоди”, “Писанка-мальованка” (виставка – ярмарок)

“Матусю, сонечко моє” (родинне свято)

Деякі з вище запропонованих заходів можуть бути включені у загально - шкільний план роботи.

В рамках національно-патріотичного проекту наша творча група підготувала і хоче запропонувати на ваше обговорення такі заходи для реалізації трьох етапів проекту:

Такі виховні заходи передбачають накопичення школярами: знань про походження українського народу, родинні свята, обряди та звичаї, про професії батьків і родичів; розуміння понять „рід”, „родина”, „сім’я”, „релігійні свята”, „захоплення”, „хобі”, „Матір-ненька”, „Матір-Земля”, „Матір Божа”; взаємовідносини в сім’ї та сімейні обов’язки, виховують колективізм, толерантність у стосунках, повагу до старших та однолітків, сприяють усвідомленню себе як частинки суспільства, а також громадянина і патріота.

1 клас Підпроект « Я – школяр» 1 етап

Етапи проекту	Практичні заходи (шляхи реалізації)
---------------	-------------------------------------

<u>I. Підготовчий</u> Розробка проекту спільно з батьками і учнями	1. “День народження класу” (групова справа) 2. “Я і моя родина” (усний журнал) 3. “Вулиці мого міста” (уявна подорож) 4. Дид. гра «Збери кубики» (психолог) 5. “З малого зернятка” (година спілкування) 6. Розучування укр. нар. ігор (тематичні прогулянки, уроки музики) 7. “Мій клас – моя родина” (початок ведення фотолітопису) 8. Розучування укр. нар. ігор (вчитель музики) 9. Створення символіки класу на основі народної символіки українців (вчитель образотворчого мистецтва)
Етапи проекту	Практичні заходи (шляхи реалізації)
<u>II. Основний</u>	1. “Посвята в першокласники” (святковий ранок) 2. “Толерантність єднає серця” (ситуаційно-рольова гра) 3. “Великі права маленької дитини” (гра-бесіда) 4. “День Святого Миколая” (родинне свято) 5. “День казки” (театралізація в рамках привітання матусь зі святом) 6. “Крокуємо вулицями рідного міста” (екскурсія) 7. «Свято народної гри» (святковий захід)
<u>III. Заклучний</u>	1. Презентація фотоматеріалів екскурсії “Крокуємо вулицями рідного міста” 2. «Ми любимо англійську мову» (тематичний ранок) 2. Оформлення фотолітопису 1 класу

2– клас Підпроект 2 етап “Я – ужгородець!”

3 клас Підпроект 3 етап "Я – житель Закарпаття!"

Періоди	Тематичний зміст виховної роботи
Підготовчий період	1. Розробка проекту спільно з учнями та батьками.
	2. Пошукова експедиція “ Хто живе поруч зі мною?” (видатні люди мого міста)
	3. Комплекс дидактичних ігор: “ Гості міста ”, “ Знайди пару ”, “ Герби міста ”
	4. Колективно - творча справа “ Конверт патріотичних висловів відомих людей про Ужгород
	5. Перегляд відеофільмів “ Історія Ужгорода ”
Основний період	1. Година спілкування “ Відомі люди сьогодення та минулого ”(художники, письменники, політики, музиканти, співаки, спортсмени і т.д.)
	2. Урок мужності “ Хоробрі серця ”
	3. Гра – бесіда “ Державна символіка Ужгорода ”
	4. Хвилина роздумів “ Майбутнє Ужгорода ”
	5. Екскурсія по історично - краєзнавчих куточках Ужгорода
	6. “ Ви перемогли – ми пам'ятаємо! ” (зустріч з учасниками АТО, ветеранами Ужгорода)
	7. Ярмарка «Осінній вернісаж»
	8. Подорож в країну прав дитини
Заклучний період	1. Оформлення журналу “ Хто живе поруч зі мною?”
	2. Виставка “ У фотооб’єктиві місця видатних людей”
	3. “ День героїв ” (Покладання квітів до пам’ятника воїнам Великої Вітчизняної війни)
	4. Благочинний ярмарок “ Виготовлення оберегів та подарунків ” (для воїнів, важко – хворих дітей)
	5. Анкетування “ Чи любите свій Ужгород?”
	6. Творчий зошит “ Ужгород майбутнього ”
	7. Патріотичний флеш – моб “ Діти Ужгорода за мир у всьому світі ”
	8. Свято – презентація “ Видатні люди Ужгорода ”

Періоди	Тематичний зміст виховної роботи
Підготовчий	1. Розробка етапу проекту спільно з учнями та батьками
	2. Заочна пошуково-краєзнавча експедиція "Чим славний мій рідний край?"(оформлення сторінок альбома) 3. Майстер-клас по плетінню патріотичних браслетів 4. Дидактична гра «Знайди пару» 5. Опрацювання текстів англійською про рідне місто
Основний	1. Година спілкування "Історія рідного краю. Символіка Закарпаття"
	2. Турнір лицарів до Дня Збройних сил України
Основний	3. Екскурсія до музею архітектури та побуту
	4. Традиції народу в нашій пам'яті. Свято «Закарпатські вечорниці».
Основний	5. Свято-репортаж "Сім чудес Закарпаття" 6. Конкурс «Якби я був мером Ужгорода» 7. Інтерактивна музично-літературна програма «Поезія Шевченка в піснях та малюнках» 8. Загально-шкільний конкурс виконавців колядок 9. Загально-шкільний проект «Вивчаємо українські народні традиції» 10. Робота над проектами англійською мовою «Моє рідне місто»
	1. Оформлення звіту про пошуково-краєзнавчу екскурсію
Заключний	2. Оформлення матеріалів. Створення презентації "Сім чудес Закарпаття"
	3. Пізнавально-ігрова програма «Разом ми єдині». 4. Створення інтернет-блогу, де учні можуть завантажити свої проекти

4 клас Підпроект 4 етап «Я – громадянин України»

Періоди	Тематичний зміст виховної роботи
Підготовчий	1.Розробка етапу проекту спільно з учнями та батьками. Листок інформування для батьків. 2. Бесіда «Основні державні та національні свята України». 3. Година спілкування «Державні символи України» Підготовка презентації про державні символи України» (готують самі діти). 4. Дидактична гра «Герби міст твого краю» (практичний психолог) 5. Усний журнал: «Подорожуємо містами України», «Народні ремесла України» 6. Майстер клас «Оберіг»(лялька-мотанка) 7. Розробка проекту «Чудеса України» 8. Опрацювання текстів з додатковими вправами (про символіку, географічне положення, свята тощо, англійською мовою)
Основний	1.Уроки мужності: « Є така професія – захищати Батьківщину», «Ціна Перемоги», «В житті завжди є місце подвигу», «Героями не народжуються, героями стають», «Нема героїв безіменних і невідомих нема солдат», «Славні імена України». 2. Відверта розмова «Що означає бути громадянином України». 3. Гра – змагання «Якби я був президентом України». 4.Заочна екскурсія «Історичними місцями України» (в рамках проекту «Чудеса України») 5. Презентація учнів «Державні символи України» 6.Вікторина «Що в Україні най-най..». 7. Проекти «Моя країна (англ..)» 8.Загальношкільний конкурс на краще виконання українських народних колядок. 9. Анкетування. Модель патріота.
Заключний	1. Колективна творча справа - Випуск стіннівки 2. «Найвидатніші гетьмани України» 3. Перегляд проектної роботи «Чудеса України» 4. Інтелектуальна гра «Я люблю Україну». 5. Відеоконференція із зарубіжними друзями. 6. Конкурс творців «Чия краща коломийка»

МОДЕЛЬ ПАТРІОТА

Анкетування

Чи любите Ви свою країну?

- так
- важко відповісти
- ні

Чи пишаєтесь Ви тим, що є громадянином України?

- так
- важко відповісти
- ні

Чи знаєте Ви історію свого рідного міста?

- так
- важко відповісти
- ні

Чи дотримується Ваша родина звичаїв та традицій нашого народу?

- так
- важко відповісти
- ні

Чи поважаєте Ви українську мову?

- так
- важко відповісти
- ні

Чи спілкуєтесь Ви українською мовою?

- так
- важко відповісти
- ні

Чи потрібна Україні друга державна мова?

- так
- важко відповісти
- ні

Чи вважаєте Ви службу в армії обов'язком громадянина України?

- так
- важко відповісти
- ні

Чи читаєте Ви художню літературу рідною мовою?

- так
- важко відповісти
- ні

Чи вважаєте Ви себе патріотом України?

- так
- важко відповісти
- ні

